

Ajuntament d'Arenys de Munt

Rbla. Francesc Macià, 59
08358 Arenys de Munt
Tel. 93 793 79 80
www.arenysdemunt.cat

COMISSIÓ DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA ACTA DE LA REUNIÓ DEL 6/2/19, 19 h

Essent el dia 6 de febrer del 2019, a les 7 de la tarda, es reuneixen a Can Borrell els següents:

Assistents: Sra. Tònia Vila, actuant com a presidenta en substitució del Sr. Joan Rabasseda; Sr. Marc Tarrés, Sra. Núria Paituví, Sr. Francesc Forn, Sr. Agustí Barrera, Sr. Francesc Isern, Sr. Elies Surroca, Sr. Gustau Adzerias, Sra. Imma Moratalla.

Excusen la seva assistència: Sr. Joan Rabasseda, Sra. Montse Viader, Sra. Mercè Colomer.

Actua com a secretari: Sr. Joan Lloret.

1. APROVACIÓ DE L'ACTA ANTERIOR

S'aprova l'acta anterior per unanimitat.

2. TRÍPTIC DE LA GUERRA CIVIL

La Sra. Vila ensenya la primera proposta de disseny del tríptic de la ruta de la Guerra Civil espanyola. Inclouria un plànol del poble, els punts de la ruta i fotos dels llocs. El Sr. Forn fa la proposta que la ruta es mogui únicament dins el casc urbà, de manera que no passi per llocs que estiguin fora d'aquest, però que alguns dels llocs facin referència a altres llocs relacionats amb la Guerra Civil i que es troben fora del casc urbà. Reparteix plànols i textos amb els punts de la ruta i comenta que aquesta es pot fer en un matí. Pregunta si a cada un dels punts hi podria haver un element físic que fes referència a la ruta, amb una explicació i alguna foto.

El Sr. Isern proposa incloure a les plaques codis QR que portin a vídeos de Youtube o material d'Internet, que podrien fer els mateixos alumnes de l'Institut Domènec Perramon. El Sr. Forn pregunta si d'aquí a un any ja ho tindríem. La Sra. Vila respon que hi ha una subvenció d'uns 2.500 euros que, si ens la donessin, es podria destinar a això.

3. INFORMACIONS SOBRE LA PLACA STOLPERSTEINE A JOAN DE GRASSOT

La Sra. Vila explica que es va reunir amb la família de Joan de Grassot i li van dir que prefereixen que la placa digui "Joan de Grassot" i no "Joan Grassot", ja que consideren que el cognom correcte és amb el "de". Els Srs. Barrera i Surroca comenten que Grassot era comunista i firmava com a Grassot, sense el "de", i que tenen dubtes de si li hauria

Ajuntament d'Arenys de Munt

Rbla. Francesc Macià, 59
08358 Arenys de Munt
Tel. 93 793 79 80
www.arenysdemunt.cat

agradat fer-se dir "de Grassot"; en tot cas, està clar que ja li anava bé firmar sense el "de", com demostra molta documentació que es té d'ell.

S'explica que s'ha trucat al Memorial Democràtic i ens han dit que, en referència al projecte Stolpersteine, l'Ajuntament ha de presentar la següent documentació (a banda de la moció al Ple, que ja la tenen):

- Dades biogràfiques de la persona deportada (Joan de Grassot).
- Localització de familiars de la persona deportada.
- Projecte pedagògic, incloent-hi una breu descripció, el nom dels centres educatius implicats i especialistes, l'abast, els materials, el cicle formatiu i tot allò que es consideri.
- Contacte de la persona responsable del projecte de l'Ajuntament i contacte de la persona que fa la recerca històrica.

El Sr. Barrera comenta que el Memorial Democràtic és una superestructura i li semblaria més senzill i àgil buscar algú proper que fes la placa d'homenatge a Grassot. Explica que a Mataró hi ha gent que ho fa. Es comenta que es tracta del projecte Stolpersteine i, per tal d'entrar dins d'aquest projecte, s'ha de fer a través del Memorial Democràtic; si no, es tractaria d'una cosa de l'Ajuntament, però no es consideraria part d'aquest projecte, que és internacional i en el qual participen cada vegada més poblacions.

Pel que fa al projecte pedagògic que demana el Memorial Democràtic, el Sr. Isern explica que en un curs de programació ha conegut el professor Miquel Albert, que està en el grup de treball DEMD, sobre exili, deportació i holocaust. Aquest grup va fent actes al llarg de l'any i l'Institut Domènec Perramon podria entrar dins aquest projecte si fes una alguna activitat a l'any relacionada amb aquesta temàtica.

El Sr. Isern explica que va anar a una conferència de la Sra. Dory Sontheimer, autora del llibre *Les set caixes*. Era filla d'alemanys i els seus pares van anar a viure a Barcelona, on va néixer ella l'any 1946. Un dia, fent neteja a les golfes, va trobar set caixes i va descobrir tota la història de la seva família, i que tots els seus avis, materns i paterns, van morir en camps de concentració. TV3 també en va fer un documental, dins la sèrie *Sense ficció*. Els alumnes del Sr. Isern prepararan una entrevista a la Sra. Sontheimer. Els alumnes de quart d'ESO d'aquest curs aniran de viatge de fi de curs a Dachau. A classe reproduiran tot el tema de les set caixes amb la figura de Joan de Grassot, refent la història de la seva família pel tema de l'extermini. També es refaria la història del poeta Domènec Perramon, pel tema de l'exili. El Sr. Isern proposa fer una conferència de la Sra. Sontheimer el 2 d'abril a les 12 del migdia a la Sala Municipal, amb els seus alumnes i oberta a tothom. El Sr. Forn comenta que ha aconseguit diverses fotos de Joan de Grassot, que poden servir per al projecte de l'Institut.

El Sr. Surroca comenta que hi ha altres persones, com el Sr. Manel Castanyer i Bigorra, que va morir en un camp espanyol, a Santoña, de les pallisses que li van donar. El Sr. Isern parla de fer un registre de tota la informació que es tingui a l'Arxiu i que es pugui compartir a l'Institut. El Sr. Barrera comenta que el que ha dit el Sr. Surroca li sembla

Ajuntament d'Arenys de Munt

Rbla. Francesc Macià, 59
08358 Arenys de Munt
Tel. 93 793 79 80
www.arenysdemunt.cat

interessant, perquè el projecte Stolpersteine té unes pautes rígides i unes limitacions, i que aquí al poble s'haurien de connectar els dos elements; és a dir, aquest projecte amb altres temes relacionats però que en quedin fora. Aprofitant això, es podrien interconnectar els camps de concentració o extermini internacionals amb els camps de concentració espanyols.

El Sr. Barrera pensa que el millor homenatge que es podria fer a Grassot seria publicar un llibre que ell va escriure fa anys i que, per certes problemàtiques, finalment no es va publicar. S'havia de publicar dins la col·lecció dels *Fulls Arenyencs de Cultura*, que fa tretze anys que està aturada (des del 2006). El Sr. Barrera comenta que el llibre s'hauria d'actualitzar amb informacions noves. La Sra. Vila diu que es mirarà el que es pot fer per publicar el llibre.

4. TORN OBERT DE PARAULES

El Sr. Forn comenta que s'ha d'actualitzar el llistat de persones d'Arenys de Munt mortes durant la Guerra Civil de la placa del cementiri; cal afegir-hi i treure'n alguns noms. Ara ja es tenen 96 noms, i allà només n'hi ha 80. La placa es trauria del cementiri i es posaria al lloc nou, el monòlit proposat, amb una placa metàl·lica a sobre amb els noms. La Sra. Vila proposa posar-lo a la plaça de Catalunya, a la part enjardinada, que actualment està una mica descuidada. Comenta que primer s'hauria de conèixer la subvenció que es donarà a l'Ajuntament per fer-ho. El Sr. Barrera comenta que, malgrat que l'objectiu és que el vegi molta gent, potser per respecte als morts seria millor posar-ho en un lloc menys cèntric i més arrecerat. El Sr. Surroca proposa la plaça Francisca Sabaté, que és la placeta de davant de l'Església.

Es parla de l'exposició sobre Esteve Albert, que són uns *roll-ups* que va fer l'Ajuntament de Dosrius i que ens deixa gratuïtament. Necessita poc espai i els alumnes de l'Institut podrien anar-la a veure. Amb una setmana n'hi hauria prou. Es proposa fer-la durant la setmana del 25 al 31 de març a la Sala d'Exposicions Mercè Paluzie. El Sr. Barrera proposa fer una inauguració de l'exposició amb una xerrada curta, d'un quart d'hora aproximadament, introduint la figura d'Esteve Albert.

La Sra. Vila explica que la Sala d'Exposicions s'ha remodelat recentment. S'hi ha afegit una paret, que separa un petit espai (el més proper al carrer Sant Pau) on es desarà el material, i s'hi han incorporat uns expositors mòbils, que permetran penjar-hi quadres tant a davant com a darrere, i també podran servir de separadors. El següent pas serà posar-hi un projector penjat i encarat a la nova paret blanca.

I, no havent-hi més temes per tractar, s'acaba la sessió a les 8 del vespre.

Proposta d'itinerari de la Guerra de 1936 a 1939

- 1. *Villa Josefa. Seu de la colònia de refugiats de Madrid i entorns. Desembre de 1936.***

Villa Mercedes (Can Boter), obra de l'arquitecte Enric Catà. Seu d'una colònia infantil a càrrec del consolat de Mèxic. 1938.

Mas Miró (Can Guix). Seu d'una colònia infantil de nens i nenes bascos. Mesos finals de 1937.

Can Delàs. Seu d'una colònia infantil de nens i nenes asturians. Mesos finals de 1937.

- 2. *Escoles Nacionals (ajuntament). Seu de la colònia de refugiats del nord (sobretot bascos). Novembre de 1937.***

- 3. *Can Regàs. Seu d'una colònia infantil a càrrec de la Compañía Telefónica. Juliol de 1936.***

- 4. *Plaça-mercat, obra de l'arquitecte Enric Catà. Seu de l'ajuntament republicà.***

- 5. *Escola Sant Martí, obra de l'arquitecte Enric Catà. Grup Escolar inaugurat el mes d'abril de 1937. Hospital de sang des de final del 38.***

- 6. *Carrer de Can Barbeta. Refugi.***

- 7. *Castell de Can Jalpí*, obra de l'arquitecte Miquel Madorell i Rius. Seu del president del govern Juan Negrín i del tinent coronel Garcia Vivancos, cap del CRIM 16, campament número 2, ubicat a Sobirans. 1938.**

- 8. *Sindicat Agrícola*. Seu de la 134 Brigada Mixta, 1r Batalló, a final de juny de 1937.**

- 9. *Germanes Dominiques*. Seu del Comitè de Milícies Antifeixistes durant tota la guerra.**

- 10. *Manufacturas Colomer (Grobelàstic): des de l'agost de 1937, seu de la 1a companyia del 47 batalló de carrabiners i, des de finals d'agost de 1938, hospital de sang i seu del 21 batalló mòbil de serveis sanitaris dels carrabiners.***